

De NVSO Rommelpot

NEDERLANDSE VERENIGING VOOR STRAATSBURG EN OMSTREKEN
ASSOCIATION NÉERL ANDAISE DE STRASBOURG ET SES ENVIRONS

'De Rommelpot is een oud Nederlands muziekinstrument gemaakt van een aardewerk pot bespannen met e en varkensblaas waarin een stok gestoken wordt.'

In dit nummer:

p. 1 Komende activiteiten

- 25/08 Stammtisch
- 23/09 Lustrum

p. 2-6 Eerdere activiteiten

- 30/04 Koningsdag
- 04/05 Dansavond in de Aubette
- 08/05 Fietsklassieker Straatsburg-Ulm
- 12/05 Filmavond in de Aubette
- 25-27/05 Sjoelen World Cup
- 28/05 Anseborrel
- 14/06 Huiskamerfilmavond
- 25/06 Herdenking in Struthof
- 30/06 Zomercocktail

p. 8 Even voorstellen

p. 8 Personalia

p. 8 Culturele tips

p. 11 Interview met Onno Elderenbosch

p. 14 Treinverbinding Nederland-Straatsburg

p. 17 De Bloemenkamer

p. 18 De fietsen in de Tour

p. 19 IRM litho's

p. 19 Kaysersberg

p. 20 De Neustadt en Unesco

Komende activiteiten

25 augustus, 18 uur, Stammtisch in Café Brant

We slaan juli even over. De redactie en het bestuur schatten in dat de gedachten dan veeleer bij vakantie zijn. Maar voor de genetisch borrelgericht gemodelleerden die dan in Straatsburg zijn: er is natuurlijk niets op tegen om de traditie informeel te doen voortbestaan door gewoontegetrouw bij Brant te borrelen. Wie weet welke gelijkgestemde medelanders U daar tegenkomt.

23 september, Lustrum!

Het robijnen lustrum, 35 jaar, van onze Vereniging komt er aan. Het wordt gevierd op zaterdag 23 september.

De voorbereidingen zijn intens en spelen zich als gebruikelijk in vertrouwelijke sfeer af.

Alle benodigde inhoudelijke en logistieke informatie bereikt u tijdig.

En, zoals ook bij vorige gelegenheden, de lustrumdag is niet alleen voor onze leden bedoeld. Ook vrienden van leden en andere belangstellenden zijn van harte welkom.

Herinnering contributie betaling: onze penningmeester, Hans de Bruin, laat me weten nog te wachten op de contributiebijdrage van een 40 leden. Aller! Dit laat u toch niet op U zitten? U kunt een cheque sturen (20€ voor alleengaanden/30€ voor gezinnen/partnership) naar Hans de Bruin, rue Philippe Grass 19 of U kunt het bedrag overmaken naar CIC Schiltigheim IBAN: FR76 3008 7330 0200 0118 0790 118 / BIC: CMCIFRPP ten name van "ANSE".

Eerdere activiteiten / evenementen

30 april - Koningsdag

Merkwaardig, er bleken ook voor deze dag uiteenlopende weersverwachtingen te bestaan. Schrijver dezes kreeg een meer sombere variant onder ogen maar de echte versie bleek de ware... zon en niets dan zon. Dat maakte de kinderspellen tot een ongecompliceerd leuk gebeuren en nodigde ook de oudere jongeren uit tot een hobbelkoers zaklopen, een koers die niet eenieder volstandig tot een goed einde bracht maar dat kon de pret slechts zeer gedeeltelijk drukken. Er werd ook weer gesjoeld, al dan niet vooruitlopend op het clubkampioenschap in het najaar. En het feit dat de haringen ergens tussen Nederland en Straatsburg bleken gestrand leidde tot niet meer dan enkele opgetrokken wenkbrauwen, gecompenseerd als dat werd door de overvloedige aanwezigheid van andere happen en dranken. Door de ruim opgekomen leden en kennissen werd weer prettig bijgepraat dan wel kennis gemaakt.

Voorzitter Frank, enigermate geblesseerd door een al te drieste koers bij het zaklopen, verwees in zijn toespraak onder meer naar het versomberde wereldbeeld rondom.

Maar hij wees bij alle problemen door bijvoorbeeld Brexit op een positief punt want de Engelsen hebben door een prachtige gelukke staatsgreep Nederland in 1813 toch maar mooi tot een eenheidsstaat omgevormd met sinds 1815 een Oranje als monarch.

Tegenwoordig vergt de vervulling van het ambt meer dan 160 publieke optredens/verplichtingen, zoals in 2016 en dat bij een blijvend grote populariteit. Dat laatste is voor het Koningshuis wel eens anders geweest.

Tevens maakte Frank de uitslag bekend van de ballonnetocht van vorig jaar: Elsa Ruijs had, hoe jeugdig ook, haar ballon met de juiste schietgebedjes begeleid tot Masevaux, ruim 140 m weg, terwijl Noud Pijnenburg's ballon Walbach bereikte over een afstand van ruim 80 km.

Frank sloot af met een toast op Willem Alexander, gevolgd door een luid klinkend Wilhelmus.

En rond 6 uur sloten we het mooie gebeuren weer af met de 'ter lucht lating' van de vele ballonnen door alle aanwezigen met nog enkele extra ballonnen met de naam van de deze dag helaas verhinderde getrouwen.

Maar juist op deze zo mooie dag gaven we ook wat meer aandacht aan het prachtige park rondom het 'Maison', met een rijke variëteit aan groen en geboomte, een evenwichtige afwisseling tussen gras en loof en met enkele ook stilistisch fraaie speelobjecten. En niet te vergeten, ook hier een loot van het zo prettig wild groeiende verschijnsel van de vrije boekenwisselstalletjes.

En... 100 jaar de Stijl, door Bente, Claudia, Joke en Marc

4 mei - Dansavond in de Aubette

Op donderdag 4 mei is voor de derde maal het idee van ons medelid Anke Vrijs verwerkelijkt om de Aubette 1928 te laten beantwoorden aan één van de oorspronkelijke bedoelingen: er moet gedanst worden.

En het werd – weer - een wervelende dansavond met zelfs swing-lessen om de gewenste bewegingen verder te verfijnen. Met ook nog een prachtige performance van Anke's studenten aan de Insa (Institut National des Sciences Appliquées).

Dat alles op de uitnodigende en swingend-dwingende klanken van de jazzband Lindy Spot. Serge, de altijd toegewijde beheerder en suppoost van de Aubette merkte op: 'de dansavond is een jaarlijks Aubette-hoogtepunt'. En zo is het maar net. Op naar volgend jaar!

8 mei - De fietstocht naar Ulm

Wat kregen we nou, wat moest Uw kroniekschrijver vernemen vanaf van zijn tijdelijke revalidatierustplaats:

Negen deelnemers! Natuurlijk, het was bewolkt en de voorspelling kondigde enige spettertjes aan.

Enkelen hadden zich afgemeld met een geldig beroep op de onmogelijkheid op twee plaatsen tegelijk te kunnen zijn, dat moet gezegd, maar niettemin... negen of beter gezegd (en gezwegen)... waar waren al die anderen?

Maar ik heb mogen begrijpen dat het allemaal de pret niet mocht drukken... de exquise groep heeft de 50 kilometer

moeiteloos verwerkt, ondanks een tegenwerkende wind op de terugweg. Er is weer ontspannen bijgepraat, uitstekend geluncht en menig heildronk uitgebracht op elkaar en alle moois in de regio en wijdere omgeving. Op naar volgend jaar, met weer een ruimer peloton!

12 mei - 'Het geheim van Delft', Een interessante stille Nederlandse film uit 1917, in de Aubette

Onze zustervereniging Theo van Doesburg borduurde succesvol door op haar eerdere avonden met oudere Nederlandse films. Een twee jaar geleden organiseerde de Vereniging 3 mooie filmavonden met oudere Nederlandse experimentele dan wel komische films. Nu was er in een goed bezochte Aubette 1928 een avond met een langere stille Nederlandse speelfilm met speciaal voor deze gelegenheid gecomponeerde en voortreffelijk uitgevoerde muziek. En de in de film geprojecteerde Nederlandse dialogen waren voor het Franse publiek attent in het Frans op papier beschikbaar. De onderhoudende film van één uur en tien minuten schetst het verhaal van een bijna verloren maar op tijd gevonden recept voor Delfts Porselein, een vileine kaper op de kust en een alles overwinnende liefde. Met in één van de (hoofd)rollen de indertijd in Nederland wereldbekende Lilly Bouwmeester. Hopelijk wordt een volgend jaar voortgeborduurd op deze beginnende traditie van de vertoning van interessante oudere Nederlandse films.

25-27 mei, Nederlands is wereldkampioen sjoelen 2017!

Tussen alle andere sportnieuws van de laatste tijd is het vrij onopgemerkt gebleven: Nederlands is wereldkampioen sjoelen 2017!

In mei jl. zijn op stuwend initiatief van ons verenigingslid Joke van der Kwast de wereldkampioenschappen sjoelen gehouden in Lampertheim in onze regio.

Het evenement kende 226 deelnemers uit een breed spectrum van landen: Duitsland, Ierland, Nederland, Polen, Slowakije, Suriname, Tsjechië, de Verenigde Staten, Zuid-Korea, Zweden, Zwitserland en natuurlijk Frankrijk.

Na vele spannende partijen ging Nederland met de belangrijkste prijzen naar huis: mannen én vrouwen individueel en met de team/landenprijs.

Onze Joke speelde onder Franse vlag en werd met een 16e plaats de best geklasseerde Française. Het Franse team werd vijfde.

Grote waardering voor Joke en haar staf van 'des Amis de Sjoelbak' voor het initiatief om dit keer het kampioenschap in Frankrijk te houden en voor de voortreffelijke organisatie en het vlekkeloos verloop van het toernooi dat volgend jaar in Duitsland wordt georganiseerd'. En, Nederlandse deelnemers, gefeliciteerd natuurlijk!

Noblesse oblige... het zal ons aanzetten om straks in het najaar het Anse sjoelkampioenschap weer op hoog niveau af te werken! (<http://sjooo.eu/>)

28 mei (na Hemelvaartsdag) - Anseborrel

Zelfs als vrijwel iedereen er na Hemelvaartsdag een lang weekend van maakt komen de uitzonderingen naar Brant om daar op hun eigen wijze enkele vakantie-uren te vullen. En dat was dit keer niet zo moeilijk... prachtig weer en.. ter herkenning voor nieuwkomers een Nederlands vlaggetje op tafel dat direct goede diensten bewees: aldus behoefden de

nieuwkomers Anke Hoffman uit Offenburg (!) en Flore niet met een luisterend oor langs tafels te lopen om Nederlands op te vangen. De volgende borrel zal vrijdag 25 augustus zijn. Juli slaan we even over. De juniborrel is – groots - vervangen door de tuincocktail op jl. vrijdag bij Hans en Paulette de Jonge. Lees de hierna opgenomen impressie.

14 juni - De film-dvd-avond over het fameuze duo van Kooten en de Bie

Op deze prachtige zomeravond had zich een gemengd gezelschap verzameld bij Gerard de Boer voor de nodige sketsches en types van het legendarische duo. Een gemengd gezelschap want naast degenen voor wie het een rechtstreekse trip 'down the memory lane' was, waren er anderen die in eerdere tijden slechts spaarzaam het werk van het duo hadden gezien. Toch wonderlijk, in de meestentijds komische observaties uit de 70'er -90'er jaren werkte de humor nog steeds; het tijdsbeeld was goed herkenbaar en vaak nog steeds eigentijds! De tijd vloog om met een caleidoscopische hoeveelheid aan types en stelletjes, situaties... alles nog zeer genietbaar. En, we hebben op deze avond (en de vorige plaatsvervangende 'Michiel de Ruyter'avond- zie Rommelpot nr 2) nog niet eens de helft gezien van het materiaal uit Gerard's dvd-box. Niet onmogelijk dat Koot en Bie bij een volgende gelegenheid in weer andere hoedanigheden voor het voetlicht gehaald worden. Op de filmavonden hebben we tot nu toe een mix gezien van karakteristieke films uit een overgangstijdperk zoals bijvoorbeeld de burgeroorlog in Finland rond de onafhankelijkheid van het land in 1917 (dit jaar 100 jaar) en zo ook met Estland... de nieuwe onafhankelijkheid in 1991 en alle tragedie die er aan voorafging en doorwerkte tot na die onafhankelijkheid. Maar die avonden komen met de afloop van de film en een korte nazit relatief snel aan hun einde. Dat lag anders bij de avond met (uitstekende) korte Nederlandse films. Logisch ook, want ook toen hadden we materiaal beschikbaar dat we konden doorgaan zolang iedereen geboeid bleef. En datzelfde hadden we nu hier... om 12 uur stopten we want na een paar uur wachtte er voor een aantal alweer een vroege dag.

25 juni - Herdenking in concentratiekamp Struthof, met een optreden van Benjamin Klarenbeek, zoon van Arjen.

In Frankrijk worden in juni traditioneel de vervolgd en uit WO II herdacht. Dat vindt steeds plaats in het voormalige concentratiekamp Struthof, in Natzweiler, in de Elzas. Op aandrang van Nederland en enkele andere landen wordt ook aandacht gegeven aan de Struthof gevangenen van andere nationaliteiten. Voor Nederland heeft Marjolijn de Loos, dochter van een oud gevangene en tevens vice-voorzitter van het Internationaal Natzweilercomité daar een belangrijke rol in gespeeld. Dat

culmineerde dit jaar in inleidingen van jeugd uit verschillende landen, aan wie de taak om het verleden te blijven gedenken en leven en vrijheid in de toekomst vorm te geven.

En zo kwam het dat de nu 16 jarige Benjamin Klarenbeek ten overstaan van een breed auditorium van autoriteiten, oud-gevangenen, hun familie en vele anderen de volgende eigen tekst uitsprak in Nederlands en het Frans. Hier zijn Nederlandse tekst:

'Aan onze jeugd: Vergeet het nooit helemaal!

Vergeet niet dat zij jouw leeftijd hadden, zij die vielen opdat jij geboren zou worden in vrijheid. Vergeet niet dat de vrijheid nooit sterven zal zolang vrouwen en mannen bereid zijn er voor te sterven. Nooit... niemand van ons mag vergeten wat zich op deze plaats heeft voorgedaan. Niet de pijn, niet de honger van hen die hier binnenkwamen

maar ook en vooral de redenen die hen hier brachten: hun wil, zich te verzetten tegen barbarij, hun wil te strijden tegen een haat, uitgezaaid door een ideologie. En hun moed in hun dagelijkse martelingen. We hebben de verplichting, aan hen en aan onszelf de vlam-der-herinnering voort te dragen in een tijd waarin ze gedood dreigt te worden door opkomend fundamentalisme of door de angst en haat voor anderen.

We moeten opstaan om te blijven getuigen. De tijd die onverbidlijk voorbij glijdt verplicht ons er zorg voor te dragen dat zij niet vergeten worden, zowel zij die nooit meer terugkwamen, als de overlevenden en de waarden waar zij voor stonden: Tolerantie, Broederschap en Solidariteit.'

Indrukwekkend! De Nederlandse gevangenen in Strufhof worden elk jaar, in september ook nog apart herdacht. Soms met andere nationaliteiten tezamen, zoals bijvoorbeeld met de Noren en Luxemburgers. Dit omdat de gebeurtenis in juni toch vooral (te) Frans blijft. Zie voor een impressie van de Nederlandse herdenking in september 2016, Rommelpot nr 3 van vorig jaar. De volgende herdenking is 9 september as.

30 juni - Tuincocktail bij Hans en Paulette de Jonge - het echte begin van de zomer!

Hoe doen ze dat toch... in het begin van de week was de weersvoorspelling onrustbarend, twee dagen tevoren mochten we vertrouwen hebben in goedgunstiger optreden van de weergoden en op het moment suprême... schitterend weer. Goed gedaan Hans en Paulette... geluk dwing je af... grote klasse!

En samen met de als altijd vlekkeloze culinaire verzorging zorgde dat ervoor dat rond zestig Verenigingsleden en vrienden en kennissen een prachtige avond hadden. Altijd leuk elkaar weer te treffen met nieuwe en oudere verhalen inclusief de laatste ontwikkelingen. De avond duurde van 's middags vijf uur tot tegen twaalfen.

Natuurlijk, iedereen droeg bij aan de goede sfeer maar een grand chapeau bas voor het gastenpaar dat onvermoeid tot laat in de avond de logistieke kant op zo'n aangename wijze bleef verzorgen. Veel dank voor deze avond die tegelijk het echte begin van de zomer inluidde!

Hier zien we naast Allard en Hans een studievriend van Hans die als medicus nauw betrokken is geweest bij de ontwikkeling van het Nederlandse euthanasiebeleid.

Even voorstellen

Roeland Böcker en Julie Love, onze nieuwe Verenigingsleden

Roeland volgt in augustus Onno Elderenbosch op als Nederlands Permanent vertegenwoordiger bij de Raad van Europa. Zie hier ter introductie enige karakteristieken van Roeland, echtgenote Julie en hun drie zonen.

'Roeland, geboren en getogen Hagenees, neemt in augustus het stokje over van Onno Elderenbosch als Permanent Vertegenwoordiger bij de Raad van Europa. Hij is in Straatsburg geen onbekende: hij komt er al twintig jaar als regeringsvertegenwoordiger ('agent') bij het Europees Hof voor de Rechten van de Mens en verheugt zich op het weerzien met de Nederlandse vereniging. Sinds precies vijftwintig jaar is hij getrouwd met Julie, afkomstig uit Ierland en ooit zelf als diplomaat uitgezonden naar Den Haag. Julie werkt bij Cordaid (ontwikkelingssamenwerking) en blijft in Den Haag wonen, maar zal regelmatig in Straatsburg gesignaleerd worden. Datzelfde geldt naar verwachting voor hun zonen Don, Pablo en Mark en hun geliefden. Don, geboren in Dublin, is zelf vader van Jacob en Barend en werkt bij het ministerie van Veiligheid & Justitie. Pablo en Mark, op dezelfde dag geboren in Bogotá, Colombia, zijn respectievelijk student criminologie in Leiden en sportdocent in Den Haag.'

Personalia

Hij was geen lid van onze Vereniging maar kwam soms wel op activiteiten van Anse: Bart Carlier, oud voetbalinternational (5 wedstrijden, 2 goals), profvoetballer van de eerste generatie in Nederland. Hij vierde triomfen bij Fortuna '54 uit Sittard. En had ook een indrukwekkende internationale carrière met als hoogtepunt het Franse kampioenschap in 1960 met AS Monaco. Tussen de bedrijven door ontwikkelde hij zich tot 'de beste kunstschilder onder de voetballers' zoals indertijd over hem geschreven werd. Hij speelde in het begin van zijn carrière ook bij de Racing Straatsburg. In deze stad vestigde hij zich ook in zijn latere jaren. Onder andere Hans de Jonge had geregeld contact met hem. Carlier overleed in juni jl. op 87 jarige leeftijd.

Culturele tip

De rustgevende tuinen van de Elzas

U kent het begrip 'rokjesdag'? In ons collectieve geheugen gegrift door de te vroeg overleden schrijver Martin Bril: 'Rokjesdag is die ene dag in het voorjaar dat alle vrouwen als bij toverslag ineens een rok dragen, met blote benen eronder.'

Een maand geleden moest ik er, mutatis mutandis aan denken toen plots, als was het afgesproken, de Elzassische

tuinen volop in de belangstelling kwamen: het periodiek 'les Saisons d'Alsace' wijdde er een speciaal nummer aan, de DNA haalde de Straatsburgse Hortus (de 'jardin botanique') uitvoerig voor het voetlicht. Onze regiokrant, de DNA deed een oproep voor de restauratie van de historische serre (uit de Duitse tijd) in de Jardin. En, als elk jaar verscheen weer één handzame geactualiseerde en breed verkrijgbare folder met een overzicht van allerlei parken en tuinen in de Elzas met verpozingstijden en versnaperingsmogelijkheden.

En dat alles heeft een goede reden... de prachtige parken en tuinen geven immers eenvoudig te verwezenlijken mogelijkheden tot mijmerend verpozen, ongedwongen stil genieten en tot het eindelijk maken van de afspraak met U zelf die nog wel eens vergeten wordt in de drukte van de dag.

De folder vermeldt alleen al voor Straatsburg tien parken en tuinen waarvan moet ik bekennen dat er vier nog door mij te ontdekken zijn.

Ik stip hier met name de riante luxe van Straatsburg aan:

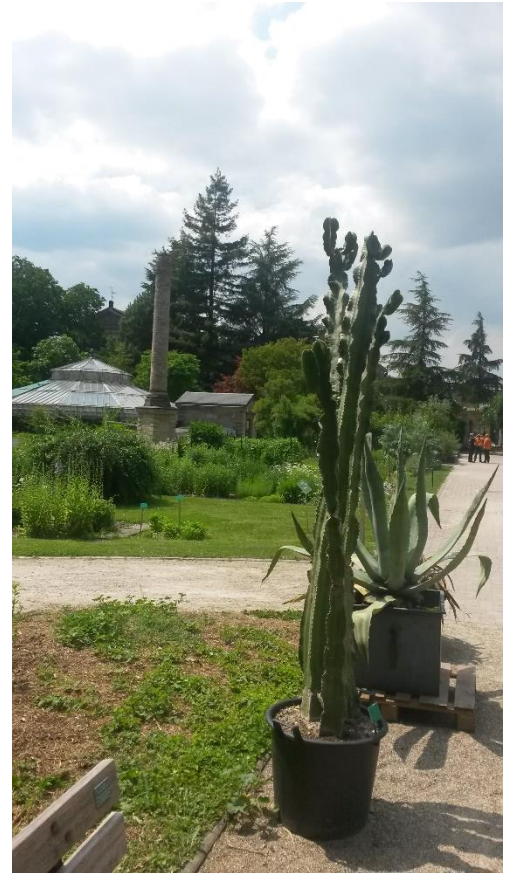
Een historische tuin tegen het centrum aan, in de Neustadt, de Duitse wijk, gebouwd rond 1900: de Jardin Bothanique van de Universiteit van Straatsburg, compleet met een schitterende Orangerie, bij de rue Goethe. Alles tot in de puntjes bijgehouden met precies de goede informatie over wat je moet weten van de geschiedenis en de natuur op deze plaats. Daar ziet U bijvoorbeeld de bomen waaruit biljartkeus worden gemaakt vanwege hun onbuigzame hardheid.

De geschiedenis is interessant: het is bijna de oudste 'Hortus' van Frankrijk (1619) na die van Montpellier (1598). De Straatsburgse versie was oorspronkelijk gelegen in de Krutenau op de plaats waar nu de Kunstacademie huist, dat gebouw met die prachtige art nouveau tegelgevel. De tuin werd beheerd door de Medische Universitaire Faculteit want deze was immers bedoeld om geneeskrachtige planten te kweken en te gebruiken. Tijdens het beleg van Straatsburg in de Duits/Pruisisch-Franse oorlog van 1870 kreeg de hortus de functie van dodenakker voor de vele slachtoffers van de Duits/Pruisische bombardementen omdat de reguliere buiten de stad gelegen begraafplaatsen door het beleg niet bereikbaar waren. De Duitse bestuurders beslisten de hortus her in te richten op de huidige plek, onder beheer van de Biologische Faculteit van de Universiteit.

Kunstacademie huist, dat gebouw met die prachtige art nouveau tegelgevel. De tuin werd beheerd door de Medische Universitaire Faculteit want deze was immers bedoeld om geneeskrachtige planten te kweken en te gebruiken. Tijdens het beleg van Straatsburg in de Duits/Pruisisch-Franse oorlog van 1870 kreeg de hortus de functie van dodenakker voor de vele slachtoffers van de Duits/Pruisische bombardementen omdat de reguliere buiten de stad gelegen begraafplaatsen door het beleg niet bereikbaar waren. De Duitse bestuurders beslisten de hortus her in te richten op de huidige plek, onder beheer van de Biologische Faculteit van de Universiteit.

Daarin werd opgenomen een 'keizerlijke serre' ingericht naar de meest recente wetenschappelijke inzichten. De serre was vooral bedoeld om de beroemde 'Victoria Regina', een enorme één keer per paar jaar bloeiende waterbloem, onder te brengen. De serre is in 2010 gesloten. Hoewel geklasseerd als 'Monument historique' is het behoud afhankelijk van donaties. Een crowd funding actie is in volle gang. Eventuele bijdragen kunnen worden gedeponeerd bij La Fondation du Patrimoine, 9 pl. Kleber, Straatsburg. Er is een grote vervangende Orangerie van later datum. De huidige Jardin is een rustiek wandelgebied, met een evenwichtige combinatie van bijzondere bomen, planten, struiken en meanderende wandelpaden met voldoende bankjes om de wandeling even te onderbreken. Er zijn zelfs enkele verstilde meertjes waaraan het goed toeven is. Zie voor (veel) meer info *Les Saisons d'Alsace* nr 72 en de genoemde folder.

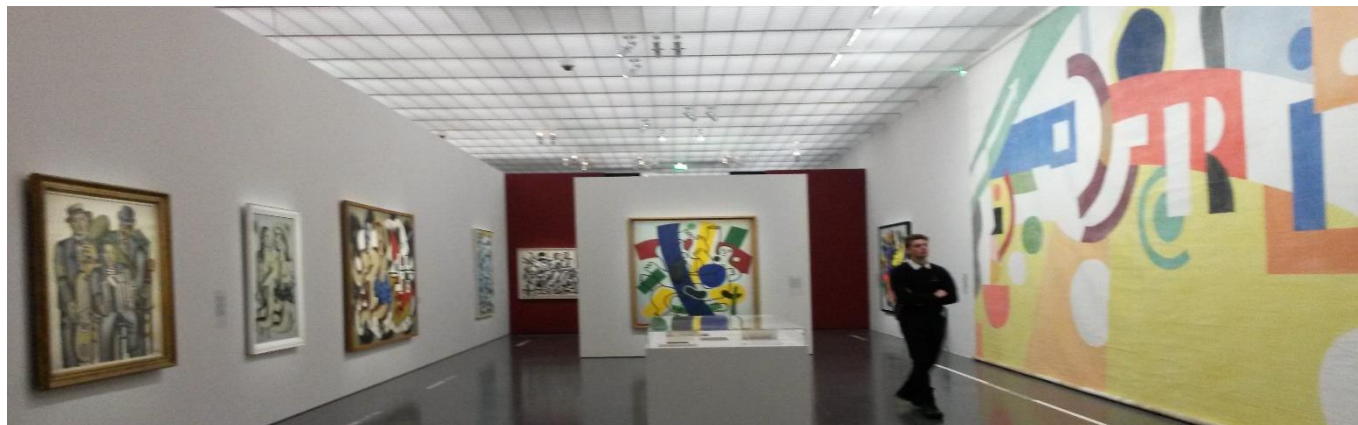

Metz, Pompidou II met een tentoonstelling van werk van Fernand Léger en een bezoek aan 'het Arsenal' met 'state of the art' graffitikunst.

*Centre Pompidou Metz, 1 Parvis des Droits de l'Homme, Metz - <http://www.centrepompidou-metz.fr/>
open van 10-18 / 10-19 (gesloten op dinsdag)*

Fernand Léger - Le beau est partout, 20/05/2017-30/10/2017

Uw redacteur blijft het een vreemde schepping vinden, het Centre Pompidou-Metz, een ontwerp van een Frans/Japans architectenduo Jean de Gastines en Shigeru Ban. Een intrigerende buitenkant (geïnspireerd op een Chinese strooien hoed) met binnen naar mijn persoonlijk oordeel een grote verspilling van ruimte. Het lijkt erop dat de wensen van de ontwerpers het gewonnen hebben van functionaliteit. Maar ik hoor hetzelfde verwijt over de lange open binnenruimte van het Straatsburgse museum van Moderne en Contemporaine Kunst (MAMCS), die ik persoonlijk juist heel geslaagd vind. Maar de huidige tentoonstelling in Metz met bijna 150 werken van Fernand Léger (1881-1955) mag er zijn: een gaaf overzicht van zijn vroege werken, zijn kubistische periode en zijn beeldingen van mensen bijna als machines geschilderd.

*L'Arsenal, 3 avenue Ney, Metz - <http://www.arsenal-metz.fr>
open van 13-18 / 14-18 (gesloten op maandag)*

The new face of graffiti, 31/05/2017-17/07/2017 (gesloten 31/07/2017-15/08/2017)

Maar slenter ook eens het centrum in... alles op loopafstand... aangenaam historisch met tal van fraaie accenten op het militaire verleden van de stad. Ik bezocht in het Arsenal, één van de oude wapenopslagplaatsen, een tentoonstelling 'the New Face of Graffiti': een overzicht van een opvolgende generatie van graffitikunst. De werken zijn enerzijds gevoelig maar anderzijds somtijds bijna wiskundig precies. Op deze tentoonstelling is graffiti ver verwijderd van zijn sociale, politieke oorsprong... het is is mooie galeriekunst geworden. Maar zeer het bekijken waard.

Hoe anders is dit in het oude industriële complex (van meer dan 100.000 vierkante meter) bij Saarbrücken-Duitsland.

*Weltkulturerbe Völklinger Hütte, Usine sidérurgique de Völklingen, Rathausstraße 75-79, D-66333 Völklingen
open van 10-19, 09/04/2017 - 05/11/2017*

4. UrbanArt! Biennale® 2017 www.voelklinger-huette.org

Hier zie je nog de oorspronkelijke directe rauwe graffiti oftewel Stadskunst, Art urbain. Hier wordt op allerlei ondergrond nog de ongepolijste sociale en politieke boodschap uitgedragen. Het is bijna al nostalgie in vergelijking met de tentoonstelling in Metz. Laat ook de gigantische omvang van dit oud industriële complex op U inwerken... wederom goed voor nostalgie.

Arp in Kröller-Müller, Rietveld in Centraal Museum Utrecht en in museum Drachten

<https://krollermuller.nl/bezoek> - <http://centraalmuseum.nl> - <https://www.museumdrachten.nl/>

En verder is er dit jaar nog steeds van alles te doen en te zien rond 'De Stijl' in Nederland. Met bijvoorbeeld een tentoonstelling over Gerrit Rietveld de architect, in het Centraal Museum in Utrecht Maar verder het zo heerlijk actieve Museum in Drachten DR8888 over werk van Rietveld op Curaçao! Zie de websites van de musea voor meer info. En, het Kröller-Müllermuseum op de Hoge Veluwe pakt uit met een overzichtstentoonstelling van het werk van Jean Hans Arp, één van de stilisten van 'onze' Aubette 1928.

Leiden en De Stijl

<http://vierkantinvierkant.nl>

Maar ik noem hier wat uitgebreider het Leidse initiatief om in deze stad Theo van Doesburg's ontwerp voor een plastiek te verwerkelijken. Leiden, waar 'De Stijl' zijn theoretisch onderbouwd fundament vond, Leiden, de stad van 'Does', de oprichter en secretaris van het blad De Stijl. Het gaat om een al bijna twintig jaar oud project maar nu, in dit 'De Stijl' jaar moet het er van komen. Het wordt een metershoge productie op een aandachttrekkende locatie. De trekker van het project, de Stichting Vierkant in Vierkant, waarbij ook John Marks, één van onze leden is betrokken, heeft al een behoorlijk deel van de benodigde 85.000 euro binnen maar individuele bijdragen moeten het laatste zetje geven. Het is de bedoeling dat het plastiek later dit jaar kan worden opgeleverd. Voor wie enthousiast is over dit project, zoals Uw scribent, bestaat de mogelijkheid een betonblok te sponsoren. Dat kost 150 euro maar dan wordt Uw naam (of een andere door U opgegeven naam) ook apart vermeld bij het plastiek. Bijdragen kunnen gestort worden op NL40 RABO 0317270524 T.n.v.: Stichting Vierkantinvierkant te Leiden.

Afscheidsinterview met Ambassadeur Onno Elderenbosch.

'De Raad van Europa blijft een noodzakelijke organisatie'.

Dat de tijd werkelijk vliegt merken we weer nu ons Verenigingslid Onno Elderenbosch, Nederlands Permanent Vertegenwoordiger bij de Raad van Europa in augustus met pensioen gaat.

Wij herinneren ons nog goed hoe Onno een flitsende entree maakte in de Nederlandse gemeenschap door die direct maar bij zijn aantreden uit te nodigen voor een kennismakingscocktail in 'het Mauritshuis' zoals hij de residentie in de rue Erckmann-Chatrion pleegt aan te duiden. En ook nadien hebben we menigmaal mogen genieten van zijn gastvrijheid en prettig mogen samenwerken met zijn staf. En daar bleef het niet bij: menigmaal verscheen Onno op activiteiten van onze vereniging. Hij schoof geregeld aan bij de einde maandborrel. Hij moest helaas afzeggen voor de zomercocktail bij Hans en Paulette de Jonge wegens de overkomst van premier Rutte voor de herdenkingsplechtigheid rond Helmut Kohl in het Europees Parlement.

Onno kan terugkijken op vele rijke en uiterst gevarieerde diplomatieke jaren.

Na een rechtenstudie in Utrecht is zijn belangstelling voor de diplomatie gewekt op een vervolgoopleiding in Nice bij een instituut voor internationale betrekkingen en Europees recht, waar regelmatig diplomaten boeiend verhaalden over de diverse aspecten van werken bij 'de buitenlandse dienst'.

En hij is daarin niet teleurgesteld: hij bekleedde posten in Tanzania, Bangladesh en Kameroen (met een staatsgreep, juist toen er een BZ-team was om de post te inspecteren) en waar toen ook ons medelid Mieke Clavaux 'en poste' was. En, na een korte onderbreking op de directie Azië op het Haagse ministerie, volgde plaatsing in Parijs.

En na weer een opvolgende korte werkperiode in Den Haag, werd hij op eigen verzoek geplaatst in Kiev, in het pas onafhankelijk geworden Oekraïne als plaatsvervangend 'Chef de Mission', van 1996-2000. Dit was kort na de Tsjernobyl-ramp met de deels ontplofte nucleaire krachtcentrale. Een centrale die overigens voor zover toen niet ontploft vrij snel weer in gebruik is genomen zonder al te veel duidelijkheid over de gezondheidsrisico's voor de werkers daar.

Het wordt al snel duidelijk dat Onno's grootste belangstelling uitgaat naar Oost-Europa wat ook blijkt uit opvolgende plaatsingen in Moskou (2000-2005) als 'politieke raad', als ambassadeur in Georgië en Armenië (2005-2009) en weer in Moskou als plaatsvervangend ambassadeur, van 2009-2014. Onno onderstreept dat een goede invulling van je functie goede contacten vergt met niet alleen de autoriteiten ter plaatse maar ook met anderen 'die er toe doen'. Daarbij maakte het een groot – positief - verschil dat hij Russisch spreekt.

Elke plaatsing bevatte naast de inhoudelijke aspecten ook veel 'logistiek', zoals het voorbereiden en begeleiden van de vele (hoge) bezoekers uit Nederland. Maar ook het paraat houden van evacuatieplannen voor Nederlanders in tijden van nood, die hij heeft toegepast voor de vaderlanders die in de problemen kwamen in het conflict tussen Rusland en Georgië in 2008 met als inzet het gezag over de afgescheiden regio Zuid-Ossetië. En het optreden bij crisissituaties zoals bij de Tsjetsjeense gijzeling in het theatercentrum 'Doebrovka', beter bekend als Noord-Oost theater in Moskou in 2002, waar ook Nederlandse levens in het geding waren. Onno maakte toen deel uit van een speciaal

crisisteam van Russische autoriteiten en diplomaten van de landen met gegijzelde landgenoten.

Of neem de anderhalf jaar durende onderhandelingen over de in Dagestan door separatisten ontvoerde Arjen Enkel (van Artsen zonder Grenzen) in welke zaak Onno de ook inhoudelijk verbindende schakel was tussen de diverse partijen. Maar ook alles rond de dood (door een clusterbom) van de Nederlandse oorlogsfotograaf Stan Storimans in 2008 in Gori (Georgië). En dan nog bijvoorbeeld de dood in een Nederlands detentiecentrum van de Russische asielzoeker, Dolmatov in januari 2013. Een zaak die niet alleen veel (familie)leed in Rusland veroorzaakte maar ook door de Russische en Nederlandse autoriteiten (met een belangrijke rol voor de Inspectie van het Gevangeniswezen) hoog werd opgenomen. Aan Onno de taak om niet alleen met de Russische familie van Dolmatov te spreken om voor zover mogelijk meer duidelijkheid te verschaffen maar ook 'to calm the waters' bij de Russische autoriteiten.

En dan was 2014 ook nog het jaar van 300 jaar bilaterale goede betrekkingen tussen Rusland en Nederland. En tegelijk een jaar waarin de spanningen sterk opliepen tussen beide landen onder meer door het neerschieten van de MH 17 in juli van dat jaar. Maar hij was soms ook zo maar als diplomaat een pion in een internationaal politiek spel zoals hij in 2014 mocht ondervinden, 'en poste' in Moskou, toen Rusland een Russische diplomaat in Den Haag onjuist behandeld oordeelde.

Hij noemt ook de omvangrijke diplomatieke operatie rond de Olympische winterspelen van 2014 in het Russische Sotsji. In die tijd had Nederland een team van 19 (!) diplomaten ter plaatse gereed om ingeval van een calamiteit de landgenoten te kunnen bijstaan. Dan zijn er ook nog de talrijke individuele consulaire bemiddelingen voor benarde landgenoten in den vreemde. En dit is nog maar een greep uit de vele al dan niet tragische gebeurtenissen die veel organisatie en minstens zoveel improvisatie vergden.

Onno ziet de bij Buitenlandse Zaken gebruikelijke regel van een overplaatsing per ongeveer 4 jaar als een voordeel: het brengt afwisseling en voorkomt dat je teveel vastgroeit in je post.

Hij heeft zijn laatste diplomatieke jaren mogen doorbrengen in Straatsburg: 'prachtig om voor Nederland te mogen werken bij een blijvend belangrijke internationale organisatie en het is hier ook nog heerlijk wonen'.

Het is in zijn visie juist in deze tijd van grote maatschappelijke problemen zoals populisme, migratie en terrorisme belangrijk dat er een kader zoals de Raad van Europa is. De Raad speelt duidelijk een voorop lopende en, ten opzichte van de Europese Unie ook een goede aanvullende functie bij de ontwikkeling en handhaving van de essentialia van rechtsstaat en mensenrechten. Onno noemt de snelle reactie van de Raad om direct na de moord op de redactie van 'Charlie Hebdo' te komen met een toegespitst aanvullend protocol bij het anti-terrorismeverdrag van de Raad.

Er is tegenwoordig een goed functionerend periodiek overleg binnen de Raad tussen de lidstaten die ook partij zijn binnen de Europese Unie. Onno ziet dat er vruchtbare contacten zijn tussen de Secretaris-Generaal van de Raad, de Noor Jagland en de top van de Europese Commissie binnen de Europese Unie, de Luxemburger Juncker en 'onze' Frans Timmermans. Maar om de Raad goed te laten functioneren is het belangrijk dat de Raad ook vanuit de lidstaten organisatorisch en politiek goed gesteund wordt.

In Nederland is het nu goed geregeld. Zo coördineert het Haagse Buitenlandse Zaken naar ieders tevredenheid de benodigde inbreng van de diverse departementen. Dat leidt tot goede instructies voor de post. Politiek wordt de Raad gesteund door de actieve persoonlijke inbreng (en aanwezigheid) van de huidige Nederlandse Minister van Buitenlandse Zaken, Koenders en de deelname door ministers van de zogeheten 'vakministeries'. De Raad heeft als

steeds een functie in het, zo al niet voorkomen dan toch afdempen van conflicten tussen lidstaten. Het is in deze tijd 'hard werken om relevant te blijven'. Maar het gaat niet aan, aldus Onno, om te schermen met het beëindigen van het lidmaatschap van de Raad voor 'moeilijke lidstaten'. De ideale situatie dat elke lidstaat een mooie democratie heeft bestaat niet. Maar juist dan is het belangrijk in een georganiseerde dialoog te blijven, ook al is er vooralsnog weinig zicht op verbetering van de situatie en relaties. En zolang deze landen bij de organisatie blijven kunnen ze worden aangesproken op de geldende normen, waarden, criteria en regels. En je geeft ook de goedwillende interne krachten in de diverse landen de gelegenheid hiernaar te verwijzen. En daarnaast is voor het goed functioneren van 'de parel' die het Europees Hof voor de Rechten van de Mens is, ook nodig dat de Raad goed draait.

Onno spreekt zijn waardering uit voor het harde en goede werk van het Secretariaat van de Raad. En is daarnaast lovend over zijn staf op de Vertegenwoordiging. Maar hij wijst er tegelijkertijd op dat het juist in deze tijd van een steeds krimpend budget nodig is om de inzet en activiteiten van de Raad meer te richten op wat echt nodig is en tot de kerntaken van de Raad behoort. Hij oordeelt het huidige scala van activiteiten als te breed. Maar, naast alle zakelijke activiteiten heeft Onno zich ook cultureel prima vermaakt in stad en regio. Uit hoofde van zijn functie krijgt hij sowieso geregeld uitnodigingen voor allerlei activiteiten. Daarnaast heeft hij genoten van de goede kwaliteit van de Straatsburgse opera. En, meldt hij tot slot, het is belangrijk dat er een actieve club voor Nederlanders in de Elzas bestaat, niet alleen voor de leuke activiteiten maar vooral ook voor het onderling verband en de nodige hulp en assistentie als dit nodig is. Beste lezer, U begrijpt, I couldn't agree more.

Onno, veel dank voor alle prettige contacten die onze Vereniging met jou (en de PV-staf) heeft mogen hebben. Namens de leden van de Nederlandse Vereniging en lezers van deze Rommelpot, heb mooie jaren aan de 'sunny side of the street' in Nederland. En, ik denk hier aan de woorden van een, ik meen Russische, dichter...'we leven langs de lijnen van elkaar deels overlappende cirkels'. Wellicht tot een volgende keer dus, wie weet hier in Straatsburg...

Hoe kan je comfortabel per trein van Straatsburg naar Nederland reizen en omgekeerd?

In Rommelpot nr 1 van dit jaar heeft Hans de Jonge, onze verplaatsingsdeskundige, op rij gezet hoe het gemakkelijkst van Straatsburg naar Nederland te reizen. Op verzoek van diverse lezers zet hij hier de mogelijkheden van de omgekeerde route, Nederland-Straatsburg op rij.

Met als toegift een bijgestelde versie van het artikel in R'pot nr 1 omdat intussen treintijden weer gewijzigd zijn.

'Kan je nog met een comfortabele trein van Straatsburg naar Nederland en omgekeerd reizen? Ja, dat kan maar dan moet je wel bereid zijn om één of verscheidene malen over te stappen of zelfs even te lopen van het ene station naar het andere als je zou kiezen via Parijs te reizen. In de navolgende tekst heb ik alleen de kortste en/of meest geriefelijke verbindingen genoemd met hoogstens één of twee keer overstappen en een reisduur van hoogstens zes uur of iets meer. Bij de beste verbindingen is de reistijd korter dan vijf en een halve uur.

Sinds juli 2016 is de nieuwe hogesnelheidsspoorlijn tussen Baudrecourt en Straatsburg in gebruik genomen. Dit betekent dat de hogesnelheidsverbinding tussen Straatsburg en Parijs verkort is tot één uur en 50 minuten, ongeveer een half uur korter dan voorheen. Vanaf dat moment zijn er ook nieuwe directe hogesnelheidsverbindingen ingesteld tussen Straatsburg en Brussel. Deze directe TGV verbinding tussen Straatsburg en station Brussel-Zuid is echter van beperkt nut voor reizigers die snel naar van en naar Nederland willen reizen. Ze sluiten voor de reis naar Nederland niet goed aan op de snelle verbindingen tussen Brussel en Nederland en voor de terugreis zijn er maar drie directe aansluitingen. Je kunt nu wel snel via Parijs naar Nederland reizen maar dat betekent wel dat je in de Lichtstad moet overstappen door uit te stappen op het Gare de l'Est en weer in te stappen op het Gare du Nord of omgekeerd (ongeveer 10 minuten te voet voor goede wandelaars of met de metro).

Omdat ik me in een vorig nummer van de Rommelpot (R'pot nr 1 van dit jaar) geconcentreerd heb op de snelste verbindingen vanuit Straatsburg

naar Nederland via Parijs/Brussel of door Duitsland, zal ik dat nu ook doen met betrekking tot de terugreis vanuit Nederland. Ik beperk me tot de vier grote steden: Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Utrecht. Wie naar andere plaatsen wil reizen, kan in die plaatsen overstappen op de in Nederland frequent rijdende intercity of regionale treinen.

De beste treinverbindingen vanuit de vier grote steden in Nederland naar Straatsburg:

Vanuit Den Haag kan je met de trein in 5uur40 naar Straatsburg reizen. Je moet dan wel twee keer overstappen in respectievelijk Rotterdam en Parijs. Vertrek in Den Haag Holland Spoor om 11.28, aankomst in Rotterdam Centraal om 11.48, vertrek aldaar per Thalys om 11.58, aankomst in Parijs Gare du Nord om 14.38 en vertrek uit Gare de l'Est om 15.20, aankomst in Straatsburg om 17.08. Dit is de snelste verbinding vanuit Den Haag. Er zijn nog twee andere snelle verbindingen die maar 5 minuten langer duren: Vertrek uit Den Haag HS om 13.28, aankomst in Rotterdam om 13.48. Vertrek in Rotterdam per Thalys om 13.58, aankomst in Paris Nord om 16.47 en vertrek uit Paris Est om 17.25, aankomst in Straatsburg om 19.13. Je kunt ook nog later op identieke wijze reizen vanuit Den Haag: vertrek 16.28 en aankomst in Straatsburg om 22.13. Het ongemak is wel dat je, zoals gezegd, in Parijs van het Gare du Nord naar het Gare de l'Est moet lopen of daar de metro nemen voor een betrekkelijk kleine afstand.

Als je vanuit Rotterdam reist, is de reis natuurlijk iets korter. Je kunt daar op de Thalys stappen om respectievelijk 11.58, 13.58 of 16.58 met aankomst

in Straatsburg, zoals bovengenoemd, om 17.08, 19.13 en 22.13.

Je kunt natuurlijk ook in Amsterdam op deze Thalys trein stappen. De reis is dan iets langer: vertrek respectievelijk om 11.17 met de gebruikelijke overstap in Parijs van Gare du Nord naar Gare de l'Est, aankomst in Straatsburg om 17.08. Reistijd 5 uur en 51 minuten. Dit is de kortste reistijd van de Nederlandse hoofdstad naar onze 'Eurométropole' via Parijs. Je kunt ook vertrekken om 13.17 en 16.17 om dan om respectievelijk 19.13 en 22.13 aan te komen. De reistijden zijn dan een paar minuten langer te weten 5 uur en 56 minuten.

De meest geriefelijke verbindingen van Amsterdam naar Straatsburg lopen echter via Duitsland: vertrek uit Amsterdam Centraal om 12.37, aankomst in Frankfort a/M om 16.30, vertrek vandaar om 16.58 en aankomst in Straatsburg om 18.47. Reistijd 6 uur en 10 minuten. De allerbeste verbinding is die met de ICE die om 8.05 uit Amsterdam vertrekt en direct naar Offenburg rijdt en daar om 13.27 aankomt. In Offenburg moet je dan om 13.34 de TER naar Straatsburg nemen die daar om 14.04 aankomt. Totale reistijd 5 uur 59 maar als je je kunt laten ophalen in Offenburg zit je maar 5 uur en 22 minuten in de trein (inclusief overstaptijd). Dit is,

denk ik, de kortst mogelijke reistijd per trein tussen de twee hoofdsteden van noord naar zuid.

Het belangrijke verschil met de verbindingen via Parijs is dat je je niet van het éne naar het andere station hoeft te verplaatsen, te voet of met de metro. De overstap in Frankfort is gemakkelijk en de overstaptijd is niet te lang en niet te kort. Je reist het hele traject in een comfortabele ICE trein. Tot slot meld ik ook nog de beste verbinding naar Straatsburg vanuit Utrecht. Je neemt daar om 8.30 de ICE trein vanuit Amsterdam die om 13.27 in Offenburg aankomt. Na overstap in Offenburg kom je met de TER om 14.04 in Straatsburg aan. Totale reistijd 5 uur en 39 minuten, een record!

Andere goede verbindingen vanuit Utrecht zijn de ICE treinen die om 11.04, 13.04 of 15.04 vertrekken en die respectievelijk om 17.04, 18.47 en 21.34 in Straatsburg aankomen na overstappen in Frankfort a/M en Offenburg. Totale reisduur 6 uur of iets minder. Hier geldt natuurlijk ook dat je de reistijd kunt bekorten door je je in Offenburg te laten ophalen of door je auto daar te laten staan op de parkeerplaats van de Deutsche Bundesbahn, tegen een heel redelijk tarief.

Van Straatsburg naar Nederland

Om van Straatsburg naar Rotterdam, Schiphol of Amsterdam te reizen kan je nu gebruik maken van de directe TGV verbinding tussen Straatsburg en Brussel om in de Belgische hoofdstad de Thalys naar Nederland te nemen. De allersnelste verbindingen zijn als volgt:

Straatsburg vertrek per TGV om 6.08; aankomst in Brussel-Zuid 9.43, vertrek per Thalys 9.52 aankomst in Amsterdam Centraal 11.42 (reisduur 5uur34)

Straatsburg vertrek per TGV 15.10, aankomst Brussel-Zuid 18.43 en vertrek per Thalys 18.52, aankomst in Amsterdam Centraal 20.42 (reisduur 5uur32). Dit is de kampioen!

Je kunt echter ook nog vrij snel van Straatsburg naar Amsterdam reizen via Parijs, namelijk met de TGV die om 7.47 vertrekt en om 9.40 in het Gare de l'Est aankomt. Je moet dan even lopen of de metro nemen naar het Gare du Nord om daar de Thalys te nemen die 10.25 vertrekt in Amsterdam Centraal 13.42 aankomt. Totale reisduur 5 uur en 55 minuten. De wandeling tussen de twee Parijse stations duurt ongeveer 10 minuten voor de goede wandelaars. Een ritje met de metro tussen deze twee stations vergt waarschijnlijk dezelfde tijd.

In Nederland stoppen de Thalys treinen alleen in Amsterdam Centraal, Schiphol Airport en Rotterdam.

De kortste verbinding van Straatsburg naar Amsterdam blijft echter die die via Duitsland loopt. Dan ga je met de ICE die om 9.09 Straatsburg verlaat en om in 10.58 in Frankfort a/M aankomt. Van daar ga je om 11.29 naar Amsterdam, aankomst 15.28 (reisduur 5uur54 dus één minuut korter dan de

Straatsburg Centraal Station

bovengenoemde reis via Parijs maar met het voordeel dat je niet van station hoeft te wisselen). Je kunt ook de TGV nemen die om 13uur55 uit Straatsburg vertrekt en om 15.58 in Frankfort aankomt. Van daar vertrek je om 16uur27 met een ICE trein (Intercity Express) naar Amsterdam die daar om 20 uur26 aankomt (totale reistijd 6uur16).

Een andere goede verbinding is met de TGV die om 15.46 uit Straatsburg vertrekt en om 16.25 in Karlsruhe aankomt. Je kunt dan daar een directe ICE nemen naar Amsterdam die om 17.00 uur vertrekt en om 21uur56 in Amsterdam aankomt. De totale reisduur is 6uur en 10 minuten, dus 38 minuten langer dan de snelste verbinding via Brussel. Nog

een goede verbinding is die met de ICE trein die om 17.13 uit Straatsburg vertrekt en om 18.58 in Frankfort a/M aankomt. Daar stap je over om 19.29 op de ICE naar Amsterdam Centraal, aankomst aldaar 23.26 (totale reisduur 6uur03 en 31 minuten langer dan de beste verbinding via Brussel).

De ICE treinen zijn ook heel geriefelijk. Zij stoppen in Nederland in Arnhem, Utrecht en Amsterdam Centraal. Je kunt via deze stations weer vrij gemakkelijk elk ander station in Nederland bereiken.

In feite kan je overdag ongeveer om het uur per trein van Straatsburg naar Nederland reizen via Parijs, Brussel of door Duitsland. maar in vergelijking met bovengenoemde verbindingen, hebben de meeste een significant langere reisduur. Ook betekent het reizen door Duitsland vaak dat je twee, drie of zelfs vier keer moet overstappen (de overstap in Offenburg meegerekend) met alle gevaar van dien

voor gemiste verbindingen. Het reizen via Parijs betekent dat je van het Gare de l'Est naar het Gare de Nord moet lopen of de metro nemen met vele trappen op het korte parcours.

Je kunt de overstap in Offenburg ook vermijden door met de auto naar Offenburg te rijden

en die daar op het parkeerterrein van de Bundesbahn bij het station te laten staan. Dat kan maximaal zeven dagen tegen een heel redelijk tarief (€ 15,40 voor zeven dagen).

Alle verbindingen tussen Straatsburg en Nederland, ook die door Duitsland, kan je vinden op www.sncf.com/fr/horaires-info-traffic. Je kunt op die website ook je ticket kopen.

De door mij genoemde vertrek- en aankomsttijden kunnen natuurlijk aan verandering onderhevig zijn dus verifieer altijd op de website of ze nog gelden.

Hans de Jonge

De Bloemenkamer van van Doesburg

We ontvingen van ons 'buitenlid' Hans van der Werf, tegenwoordig in Rotterdam residerend, een interessante en gedegen bijdrage over een 'mini-Aubette' die Theo van Doesburg in de jaren '20 in Zuid-Frankrijk heeft gerealiseerd. Bedankt Hans!

Does' 'Bloemenkamertje' in de villa Noailles te Hyères

De Aubette 1928 heeft in Hyères een kleine, bescheiden voorloper gehad van Theo van Doesburg. Dat zit zo:

De expositie in 1923 in "l'Effort moderne" in Parijs van Léonce Rosenberg genaamd "les architectes du Groupe De Stijl" gaf grote bekendheid aan de architecturale vernieuwingen van Van Eesteren, Rietveld, Dudok, Oud, Van Doesburg en anderen. Ook in dat jaar 1923 trad Marie-Laure Bisschofsheim in het huwelijk met Charles Vicomte de Noailles, zij, enig erfgename van een zeer vermogende bankier, en hij een ook niet onbemiddelde nazaat van een van de oudste adellijke Franse geslachten. Ze vonden elkaar, zo lijkt het, in hun liefde voor de avant-garde. Bij de gelegenheid van het huwelijk viel hen een landgoed ten deel. Het perceel te Hyères, "Clos Saint Bernard" genaamd, was zeer geschikt om er een 'buiten' te bouwen. Na Le Corbusier en Mies van der Rohe overwogen te hebben, werd de architect Robert Mallet-Stevens gevraagd een passend ontwerp te maken. Mallet-Stevens, die niet veel maar wel zeer in het oog springende modernistische

creaties op zijn naam heeft staan, waaronder de Villa Cavrois bij Lille (onlangs gerestaureerd en open voor publiek), was zeer geraakt door de Weense Sécession (zijn tante was getrouwd met de Belgische financier en spoorwegbouwer Adolphe Stoclet die, toen hij met z'n spoorverbinding eenmaal Wenen had bereikt, de Wiener Werkstätte en architect Hoffmann een architectonische parel liet bouwen, het gesamtkunstwerk "Palais Stoclet", aan de Tervurenlaan in Brussel; overigens nog immer bewoond en daarom niet te bezichtigen). En was gepassioneerd door Frank Lloyd Wright en door het "Nieuwe Bouwen", jawel, de Hollanders. En zo ontstond er op de Saint Bernard-heuvel in Hyères een volgens het principe 'form follows function' vormgegeven kubistische villa. Die functies waren bij-de-tijds: naast een keur aan salons, gastenvertrekken en studeer- of andersoortige kamers, ook een overdekt zwembad, een ruime gymzaal en ... een bloemenkamertje. Kom daar maar eens om. Het jonge echtpaar omringde zich ruimhartig met kunstenaars, waren niet eenkennig en toonden zich vooral royale 'mécènes'. Vele, later

De Bloemenkamertje, juni 2017

grote namen kwamen bij "les Charles" voorbij, waaronder Jean Cocteau, ami de trente ans van Marie-Laure, Alberto Giacometti, Francis Poulenc, Stravinsky en architecten en decorateurs, waaronder Eileen Grey, Charlotte Perriand, Sonia Delaunay en de Nederlander Sybold van Ravesteyn, die er een kamer mocht

inrichten. Er kwamen hemelbestormende initiatieven uit voort, zoals films van Luis Buñuel, Man Ray, en Salvador Dali, waaronder de

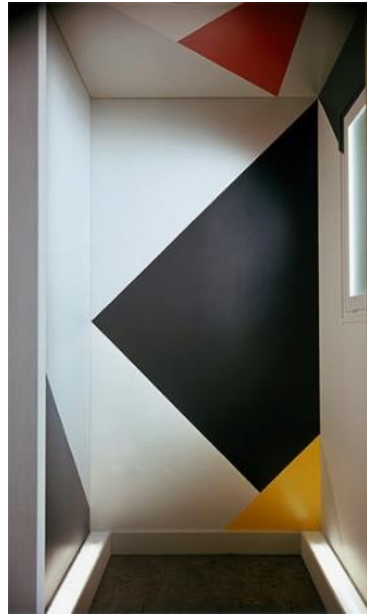
surrealistische “l’Age d’Or” (al snel op de index geplaatst en eerst door François Mitterrand in 1981 er afgehaald).

Aldus valt ook aan Theo van Doesburg de eer te beurt in 1925 het bloemenkamertje van de Villa Noailles te ontwerpen. Waarom gaat het? Het kamertje, bestemd voor het schikken van bloemen, is een ruimte van ca. 1x1,20 m, voorzien van gootsteen en raam en door Does vormgegeven naar zijn elementaristische principes. Bedacht moet worden dat Charles de Noailles naast een passie voor de avant-garde, ook een zwak had voor planten. Tuinkunst was hem door zijn familie en in het bijzonder zijn moeder, de prinses De Poix, meegegeven. Hij was een alom gerespecteerde plantenkenners. Aan de tuinen van de Villa in Hyères werd daarom evenveel aandacht besteed als aan de kunst, zodat er wel een ‘ijzeren’ voorraad bloemen voorhanden moet zijn geweest voor de décoration florale. Tot zo ver lijkt het allemaal duidelijk, hierna wordt de geschiedenis van het kamertje wat warrig. Het ontwerp van Does, axonometrisch uitgevoerd

(en nu in de collectie van Van Abbe in Eindhoven), wordt door Charles de Noailles goedgekeurd en een schilder krijgt de opdracht het uit te voeren. Helaas begrijpt deze de tekening niet goed en verbindt hij de vlakken onderling

gespiegeld. Kennelijk is De Noailles zelf ook niet erg kritisch of begrijpt ook hij het niet helemaal, want hij keurt de uitvoering goed. Voor Does is de afstand van Hyères kennelijk wat groot, hij zou zijn creatie nooit zelf hebben gezien. En tot overmaat van ramp krijgt het kamertje in de '80 jaren een nieuw plafonnetje en wordt het nog eens overgeschilderd.

Om in deze situatie wat orde te scheppen, hebben de Universiteit van Amsterdam (UvA) en de

Maquette Van Abbe

Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed (RCE) initiatieven genomen. Een gedetailleerd kleuronderzoek heeft het mogelijk gemaakt de historie in beeld te brengen. En om een Salomons oordeel bij een restauratie en noodzakelijke keuze tussen ontwerp, uitvoering en versie '80 jaren niet te hoeven maken, wordt naast de maquette (1:1) van Van Abbe, een tweede naar de uitvoering van 1925 gemaakt.

De Villa Noailles is open voor publiek

<http://www.villanoailles-hyeres.com>

De fietsen in de Tour de France.

La grand boucle is weer van start met alle vreugde en verdriet daaraan verbonden. Maar het verdriet zal slechts schaars aan de fietsen zijn toe te schrijven.

Of het moet zijn dat een motorrijder bruusk het prachtige materiaal aan gort rijdt, zoals het vorig jaar Chris Froome van de SKY ploeg, rond de Mont Ventoux nog wel, overkwam.

SKY rijdt op Italiaanse fietsen en niet zomaar Italiaans maar op ‘Pinarello’. Het merk ‘Pinarello’ staat bekend als ‘de heilige onder de fietsproducenten’. De oude Pinarello had eens de twijfelachtige eer als laatste in de Giro te finishen en switchte toen maar naar een sector waarin ie veel succesvoller bleek: de mooiste (race)fietsen maken. Sinds zijn dood hebben de kinderen het bedrijf in het Noord Italiaanse Treviso overgenomen. Het is nauwelijks bekend bij het grote publiek maar een Walhalla voor de kenners. De beginprijs van een fiets van Pinarello is een tienduizend euro.

En u kunt erop rekenen dat de fietsen van de SKY ploeg nog weer een extra kwaliteit hebben meegekregen.

Van de laatste vijf Tour de France's werden er vier gewonnen op een Pinarello!

De Italiaanse fietsdesign-school staat, met ook merken als bijvoorbeeld Colnago en Bianchi voor klasse en excellentie met voor een Pinarello ook nog een extra hoog prijskaartje. Maar het wordt gewaardeerd: de firma verkoopt jaarlijks een dertigduizend fietsen en heeft een omzet van tegen de zestig miljoen euro.

Voor u en mij blijft het bij het volgen van (de Pinarello's van SKY en waarschijnlijk andere ploegen) in de Tour op tv. En -als U ook begiftigd bent met enig wielerved... bij het -helaas alleen maar- dromen over zo'n ranke hinde.

De IRM litho's van Wilma van het Riet

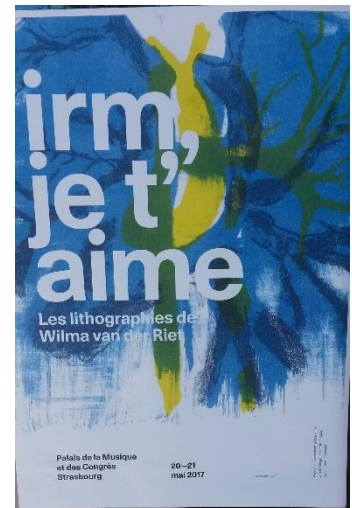
De MRI-litho's van Wilma van der Riet nu breder geëxposeerd.

In Rommelpot nr 1 van dit jaar zag U opgenomen een interview met één van onze veelal elders in de wereld verblijvende leden, Wilma van het Riet.

Wilma is een (super) specialist op het gebied van MRI (of IRM) technologie.

Maar, zoals daar ook vermeld, zij gebruikt IRM scans ook als inspiratie voor één van haar hobby's, lithografie. En dat zag ik kort geleden toegepast op een groot IRM-congres hier in Straatsburg.

Ik heb van Wilma mogen vernemen dat zij inmiddels van verschillende ziekenhuizen in Frankrijk verzoeken heeft gekregen om ook daar haar litho's te mogen tentoonstellen. Bravo!

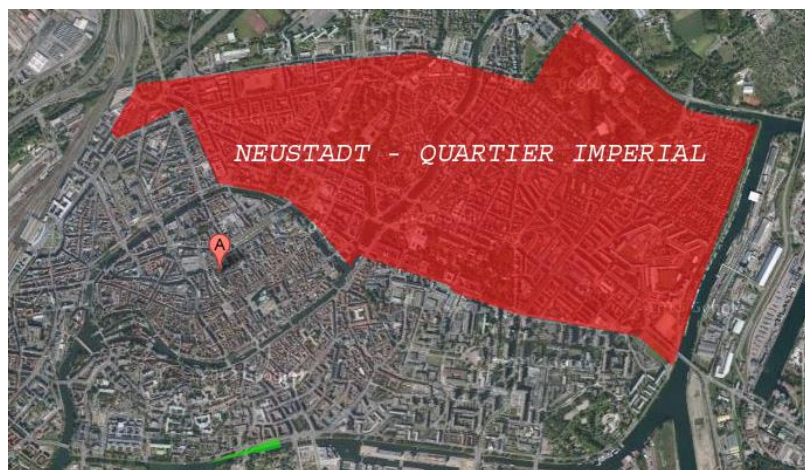
Favoriete stad/dorp van de Fransen: Kayzersberg

Na Eguisheim enkele jaren geleden en een mooie tweede plaats voor Andlau in weer een ander jaar is dit jaar Kayzersberg, de woonplaats van onze leden Titia Smit en Pierre Thomann aan top gekomen.

Niet slecht voor onze betrekkelijk kleine Elzas en de serieuze concurrentie die de rest van Frankrijk permanent laat zien.

De Neustadt op de Werelderfgoedlijst van Unesco

Wel verwacht maar toch mooi... de vroeger zo verfoeide Neustadt uit de Duitse, Wilhemische tijd is opgenomen op de Werelderfgoedlijst.

Vergeten zijn de vroegere plannen om het Palais du Rhin te vervangen door een modernistisch gebouw van beton en glas en een parkeergarage. En vergeten de ontmanteling in de dertiger jaren van het art nouveau interieur van het Palais des Fêtes, ook uit die Duitse tijd.

Er is recht gedaan, zowel door de bijstelling van de aanvankelijk zo afwerende houding van veel Elzassers/Fransen als nu door de mondiale erkenning van een prachtige architectonische prestatie.

Wilt U in de Rommelpot de geschiedenis van de Neustadt nog eens nalezen? Zie Rommelpot mei/juni 2012 op de website 'Nederlandse Vereniging Straatsburg en omstreken'.

Colofon

BESTUUR

Voorzitter
FRANK VAN LAMSWEERDE
frank.vl@wanadoo.f
09 54 22 24 46 /
06 83 26 72 73

Vice-voorzitter
HANS DE JONGE
31 rue Kempf
67000 Strasbourg
hans@dejonge.org
03 88 31 60 25 /
06 12 52 54 92

Vice-voorzitter en secretaris
GERARD DE BOER
18 av. Général de Gaulle 67000
Strasbourg
deboergerard@hotmail.com
03 88 31 78 52 / 06 45 67 00 81
Penningmeester
HANS DE BRUIN
19 rue Philippe Grass 67000
Strasbourg
hansdebruin@free.fr
03 88 41 99 15 / 06 24 24 55 86
IBAN: FR76 3008 7330 0200 0118
0790 118 BIC: CMCIFRPP

ASSESSOREN

JOHN RUIJS
rommelpot@free.fr 09 52 246 246 / 06 52 520 500 18
MONIQUE MIDDELHOEK
Moniquedesportes@hotmail.com
03 88 71 81 51 / 06 85 90 14 76
PAUL DE CONINCK
pauldeconinck@evc.net ; 03 88 33 24 99 / 06 08 54 31 48
PATRICIA WEISS
patulpi@hotmail.com , 06 73 54 29 93
JORIS VAN 't LAND
jorisland@mac.com ; 03 88 41 85 26 / 06 15 66 60 270

REDACTIE

GERARD DE BOER
deboergerard@hotmail.com
06 45 67 00 81

HANS DE JONGE
hans@dejonge.org
06 12 52 54 92

VORMGEVING

ELENA MALAGONI

WEBSITE

BART KOOSTRA
www.nvso.fr

NVSO is aangesloten bij de Federatie van de Nederlandse verenigingen in Frankrijk

Lidmaatschap van de Vereniging: 20 € per kalenderjaar voor alleengaanden en 30 € voor gezinnen/ partnerships.

Lidmaatschapsgeld te betalen bij de aanvang van het nieuwe jaar.

NVSO Régistre des Associations: Tribunal d'Instance de Schiltigheim Volume 16 - n° 772 Banque: CIC Schiltigheim IBAN: FR76 3008 7330 0200 0118 0790 118 / BIC: CMCIFRPP t.n.v.

En kijk eens op de site van onze NVSO: <http://www.nvso.fr/>

Alle Rommelpotten vanaf 2012 staan er op.

En kijk ook op de informatieve website van de FANF: <http://fanf.fr/>